

EKKA kuratooriumi koosoleku protokoll

08.09.2021

Kuratooriumi koosolek toimus 8. septembril 2021 Zoomi keskkonnas. Koosolek algas kell 10.00 ja lõppes kell 12.30. Osa võtsid kuratooriumi liikmed Mait Palts, Reelika Leetmaa, Valdo Kalm, Ulla Preeden, Marcus Ehasoo ja Mait Klaassen. Puudusid kuratooriumi liikmed Tanel Linnus, Indrek Reimand ja Robert Lippin. Koosolekust võtsid osa ka EKKA juhataja Heli Mattisen ja arendusjuht Kaija Kumpas-Lenk. Koosolekut juhatas Ulla Preeden. Protokollis Heli Mattisen.

Päevakorras olid järgmised küsimused:

1. Täienduskoolituse kvaliteedi hindamine: tulemused, õppetunnid ja edasised sammud (Kaija Kumpas-Lenk)
2. Ülevaade I poolaasta tulemustest ja õppetundidest (Heli Mattisen)
3. Üldhariduse arendusprogrammi juhtprojekt EKKAs (Kaija Kumpas-Lenk ja Heli Mattisen)

1. Täienduskoolituse kvaliteedi hindamine: tulemused, õppetunnid ja edasised sammud

Kuratoorium kuulas ära Kaija Kumpas-Lenki ülevaate täienduskoolituse kvaliteedi hindamisest ning võttis ülevaate teadmiseks.

Ettekandele järgnenud arutelus väljendasid kuratooriumi liikmed erinevaid seisukohti.

Mait Klaassen tundis huvi, kes ja kuidas hindab koolitajate kvaliteeti. Kõrg- ja kutsehariduses esitatakse õppejõududele konkreetseid kvalifikatsiooninõudeid, täienduskoolituses on olukord segasem.

Mait Palts rõhutas, et ta esindab Eesti Kaubandus-Tööstuskoja seisukohta, mille kohaselt täiendavate regulatsioonide kehtestamine ei ole asjakohane. Palts lisas, et samuti ei ole selge, kas ikka kõik praegusedki nõuded TäKSis on põhjendatud. Riik ei peaks liialt sekkuma täiskasvanuharidusse, piirduda tuleks formaalhariduse valdkonnaga. Küsitav on seegi, kas ikka kõik avaliku raha eest koolituse pakkujad peavad üldse olema EHISes, sest tekib küsimus, kuidas toimida rahvusvaheliste koolituspakkujatega.

Valdo Kalm toetas põhimõtteliselt Mait Paltsi seisukohta, rõhutades, et „rohkem riiki“ ei ole kindlasti põhimõte, millega nõus saaks olla. Riik ei tea paremini, mida on täienduskoolituse valdkonnas vaja. Ka tööandjad tellijana ei oska tulevikuvajadusi ette näha. Riik peaks siiski piirduma tasemeharidusega, täienduskoolitus peab väga kiirelt reageerima keskkonna muutustele, selle riiklik reguleerimine ei ole põhjendatud. Pigem tuleks koolitajaid sertifitseerida, tegeleda sisendiga, mitte tagajärgedega. EKKA tulevikunägemust, mille kohaselt haridussüsteem tulevikus EKKA taolist agentuuri enam ei vaja, pidas Valdo Kalm pigem ebausutavaks, sest ükski organisatsioon ei tegele vabatahtlikult enesehävitusega, ei avalikus ega ka erasektoris.

Reelika Leetmaa tõi välja töötukassa seisukohad seoses täienduskoolituse kvaliteedi tagamise vajadusega. Töötukassa on kõige suurem täiskasvanute koolitaja Eestis. Täienduskoolituse eelarve 2021. aastal on 50 miljonit eurot, igas kuus osaleb töötukassa



hangitud või vahendatud koolitustel kuni 4000–5000 inimest. Hetkel on töötukassal 669 koolituskaardi partnerit, kelle pakutu seast on töötul või ka töötaval inimesel võimalik endale sobiv koolitus valida. Reelika Leetmaa leidis, et riigi huvi peaks tasemehariduse kõrval kindlasti olema ka täienduskoolitus, sest täiend- või ka mõnes valdkonnas ümberõppeks ei ole ilmingimata vaja tasemeharidust. Väga oluline on see, et oleks paindlikult võimalik omandada osaoskusi. Töötukassa on väga huvitatud sellest, et koolituskaardi partnerite seas oleksid ainult need asutused, mis pakuvad kvaliteetseid koolitusi. Partnerite arv võiks olla oluliselt väiksem, kui kaetud oleksid kõik olulised valdkonnad. Kvaliteedisõel peaks olema tihedam.

Mait Palts ja Valdo Kalm kinnitasid, et peavad täienduskoolituse valdkonda kindlasti oluliseks ja leiavad, et riik peaks sellesse ka edaspidi investeerima. Iseasi, kes peab tagama koolituste kvaliteeti – kas riik või koolituse hankija, või jääb see turu reguleerida. Mait Palts meenutas, et tööandjad on ühe lahendusena pakkunud välja üldise tagasisidesüsteemi väljatöötamise, aga tundub, et see idee hetkel poolehoidu leidnud ei ole. Valdo Kalm leidis, et piisaks sellest kui koolitajaid (koolitusasutusi) sertifitseeritaks.

Ulla Preeden lisas arutelu kokku võttes, et täienduskoolituse kvaliteedi hindamise protsessi käivitamine on tänuväärne ettevõtmine. See on juba praegu koolitusturule mõju avaldanud. Kindlasti tuleb silmas pidada, et erinevates sektorites on eri tüüpi koolitusi. Ei peaks kehtestama sellist süsteemi, mis on üles ehitatud kõiki hõlmavale regulaarselt korduvale järelevalvele. See oleks liialt ressursimahukas ja vähetõhus. Siiski tundub, et kuratooriumi liikmetel on eriarvamustele vaatamata ühisosa: riigi raha kasutamisel peaksid pakkujad olema tõestanud, et nad pakuvad kvaliteetset teenust.

Valdo Kalm uuris, mis saab edasi ja kui palju kogu tegevus riigile maksma läheb. Heli Mattisen vastas, et sarnased arutelud toimuvad praegu seoses täiskasvanute koolituse seaduse muudatuste väljatöötamiskavatsusega, ja osa kuratooriumi liikmetest on aruteludesse kaasatud. Aruteludes on esindatud kõik täienduskoolituse huvigrupid, nii koolitusasutused, tööandjad, õppijad kui ka avaliku sektori asutused. Kindlasti tuleb EKKA selle teemaga kuratooriumi ette tagasi, kui arutelud on jõudnud mingi vahetulemuseni (kvaliteedi teemaline ümarlaud on kavandatud 16. septembrile). Kui palju on riik seni kvaliteedihindamisse investeerinud? Heli Mattisen sõnas, et projekti koguperioodil on kvaliteedihindamisega seotud tööjõukulud olnud suurusjärgus 250 000, kuid lubas numbreid täpsustada¹.

Kuratoorium pidas vajalikuks **tulla selle teema juurde uuesti tagasi järgmisel koosolekul**. Selleks ajaks on toimunud kvaliteedi teemalised arutelud seoses TäKSi muudatuste VTKga, milles osalevad ka mitmed kuratooriumi liikmed. Kuratooriumi üldine seisukoht on see, et rohkem tuleb tähelepanu pöörata ennetusele, mitte tagajärgedele. Oluline määratleda, millistel juhtudel on kvaliteedi alane „järelevalve“ kindlasti vajalik.

2. Ülevaade I poolaasta tulemustest ja õppetundidest

Kuratoorium kuulas ära Heli Mattiseni ülevaate EKKA I poolaasta tulemustest ja õppetundidest ning **otsustas võtta ülevaate teadmiseks**.

¹ Täpsustus täienduskoolituse projekti kulude kohta: täienduskoolituse kvaliteedi edendamise meede on EKKA alates 2018. aasta sügisest. Perioodil 01.09.2018–01.09.2021 on kõikideks tegevusteks kokku tehtud kulusid 356 456 euro mahus. Sellest 90 920 eurot on hindamiseksperite tööjõukulud (võlaõiguslikud lepingud), 153 000 EKKA töötajate töötasu.

3. Üldhariduse arendusprogrammi juhtprojekt EKKAs

Kuratoorium kuulas ära ülevaate üldhariduse arendusprogrammi juhtprojektist ning leidis, et teema sisuliseks aruteluks on vajalik ministeeriumi juhtkonna seisukoht.

Arutus väljendasid kuratooriumi liikmed imestust, et üldhariduse kvaliteedi edendamiseks seotud tegevused on liikumas Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri. See toob eeldatavasti kaasa fookuse kadumise kõrg- ja kutsehariduselt, mis on EKKA peamised vastutusvaldkonnad. Üldhariduse valdkond on kuratooriumi liikmete hinnangul niivõrd spetsiifiline ja ressursimahukas, et selle toomine kvaliteediagentuuri alla ei ole esmapilgul kuidagi põhjendatud.

Seetõttu **otsustas kuratoorium tulla teema juurde tagasi järgmisel kuratooriumi koosolekul**, milles eeldatavasti osalevad ka uued ministri nimetatud kuratooriumi liikmed. Kuratoorium toetas Heli Mattiseni ettepanekut kutsuda järgmisele koosolekule ministeeriumi kantsler Kristi Vinter-Nemvalts, kes ministeeriumi plaane täpsemalt avaks.

4. Kuratooriumi järgmine koosolek

Kuratooriumi järgmine kohtumine toimub 10.11.2021 kell 10-12.

Ulla Preeden

Kuratooriumi esimees
/allkirjastatud digitaalselt/

Heli Mattisen

EKKA juhataja
/allkirjastatud digitaalselt/